

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 grudnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił przyznania ubezpieczonemu T. D. prawa do emerytury górniczej uznając, że do dnia 13 grudnia 2019 r. udowodnił jedynie 23 lata 7 miesięcy i 1 dzień pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony działający przez pełnomocnika będącego radcą prawnym domagał się jej zmiany i przyznania prawa do górniczej emerytury poczynszy od 16 grudnia 2019 r. z uwzględnieniem okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od 27 października 1993 r. do 24 kwietnia 1995 r. oraz zasądzenia na swoją rzecz od ZUS kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego stosownie do norm przepisanych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podając okoliczności wskazane w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2020 r., sygn. akt XI U 275/20 Sąd Okręgowy w Katowicach zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał T. D. prawo do górniczej emerytury poczynając od 19 grudnia 2019 r. oraz zasądził na jego rzecz od ZUS kwotę 180 zł z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na podstawie akt rentowych ustalił Sąd, że ubezpieczony ur.(...) jest zatrudniony pod ziemią od dnia 1 października 1993 r. w (...) Sp. z o.o. Kopalni (...) w B. (oraz jej poprzednikach prawnych) na stanowisku elektromontera, a następnie starszego elektromontera. W okresie zatrudnienia został powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej, którą pełnił od 27 października 1993 r. do 24 kwietnia 1995 r. Po zakończeniu służby wojskowej, w dniu 9 maja 1995 r., powrócił do pracy na stanowisku elektromontera pod ziemią. W dniu 18 grudnia 2019 r. wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury górniczej (oraz o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa), który został załatwiony zaskarżoną decyzją.

Przechodząc do rozważań prawnych Sąd Okręgowy w Katowicach przytoczył treść art. 50e ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i stwierdził, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Istotę sporu stanowiło rozstrzygnięcie, czy okres odbytej czynnej służby wojskowej należy uwzględnić w stażu pracy górniczej, o którym mowa w art.50e ustawy emerytalnej.

Sąd I instancji odwołał się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2018 r., sygn.

I UK 513/16, zgodnie z którym art.120 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje, iż okres służby wojskowej traktuje się tak samo jak wykonywanie w tym czasie pracy przez pracownika. Jeżeli pracownik wrócił do zakładu pracy, jego zatrudnienie przed służbą wojskową, okres służby wojskowej i okres pracy po służbie wojskowej traktuje się tak, jakby to był nieprzerwany okres zatrudnienia w tym samym zakładzie pracy.

Z kolei w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 sierpnia 2016 r., sygn. I UK 283/15, Sąd Najwyższy stwierdził, że czas odbywania zasadniczej służby wojskowej w okresie obowiązywania kolejno: art.108 ust.1, art.120 ust.1, art.125 ust.1 i ponownie art.120 ust.1 ustawy z dnia

21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej zalicza się – przy spełnieniu określonych w tej ustawie warunków – do stażu pracy górniczej uprawniającej do emerytury górniczej z mocy art. 50a ustawy emerytalnej. Do takiej konkluzji skłania językowa wykładnia powołanych przepisów art.108 ust.1 (art.120 ust. 1,

art. 125 ust. 1 i ponownie art. 120 ust. 1) ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej jako lex specialis, wzmocniona dodatkowo wykładnią systemową oraz funkcjonalną (art.85 ust.1 oraz art. 2 i art. 32 ust.

1 i ust. 2 Konstytucji RP), z których wynika zakaz ustanawiania takich regulacji ustawowych lub dokonywania takiej wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które dopuszczałyby jakiegokolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony Ojczyzny.

Sąd I instancji podał nadto, że takie samo stanowisko zajął również Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie o sygn. akt III AUa 1341/19.

Po zaliczeniu okresu służby wojskowej (1 rok 5 miesięcy i 29 dni) do okresu pracy górniczej uwzględnionego przez organ rentowy (23 lata 7 miesięcy i 1 dzień) T. D. legitymuje się ponad 25 latami pracy górniczej, a zatem spełnia wszystkie przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50e ustawy emerytalnej.

W konsekwencji Sąd Okręgowy w Katowicach na mocy art. 477¹⁴ §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzekł Sąd na podstawie art. 98 § 1, § 1¹ i §3 kpc w związku z art. 99 kpc przy zastosowaniu §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Powyższy wyrok zaskarżył organ rentowy zarzucając:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 50e ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez błędne uznanie, że w przypadku ubezpieczonego została spełniona przesłanka legitymowania się okresem pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 25 lat i nabył on prawo do emerytury górniczej bez względu na wiek i zajmowane stanowisko poczynając od 19 grudnia 2019 r., w sytuacji gdy art. 50e wyraźnie i jednoznacznie łączy prawo do emerytury górniczej nie z okresami składkowymi i nieskładkowymi, jako takimi, lecz z pracą górniczą zdefiniowaną w art. 50c ust. 1 ustawy wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią,

- naruszenie przepisów prawa materialnego, w postaci art.50c ust.1 w związku z art. 50e ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Po przytoczeniu stanu faktycznego sprawy skarżący stwierdził, że brak jest podstaw do uznania, że okres odbytej czynnej służby wojskowej należy uwzględnić w stażu pracy górniczej, o którym mowa w art.50e ustawy emerytalnej.

Wskazał, że kwestia zaliczenia okresu służby wojskowej do okresu zatrudnienia i okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych była przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, w tym uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia

16 października 2013 r., sygn. III UZP 6/13 (OSNP 2014 nr 3, poz. 42 i OSP 2014 nr 12, poz. 110). Rozważań tych nie można jednak przenosić na użytek rozpatrywania spełnienia przesłanek warunkujących przyznanie emerytury górniczej. Orzeczenie to zapadło w odmiennym stanie faktycznym.

Emerytura górnicza jest świadczeniem stanowiącym wyjątek od emerytur przyznawanych w powszechnym wieku emerytalnym i dlatego też przesłanki warunkujące prawo do jej przyznania muszą być wykładane ściśle. Nie można także porównywać go ze świadczeniem jakim jest emerytura w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szkodliwych. Emerytura górnicza jest świadczeniem wyjątkowym, co przejawia się również w tym, że jego pobieranie możliwe jest bez względu na wiek emerytalny.

ZUS podkreślił, że warunki nabycia prawa do emerytury górniczej określa samodzielnie art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Powołany przepis uzależnia prawo do przyznania emerytury górniczej bez względu na wiek od posiadania 25 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, do której zaliczyć można jedynie okresy, o których mowa w art. 50e ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy. W katalogu tych okresów ustawodawca nie wskazał okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej. Również na gruncie art. 50c ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie jest możliwe uwzględnienie okresu służby wojskowej do okresu pracy górniczej stanowiącego przesłankę prawa do emerytury.

Zdaniem organu rentowego zawarcie przez ustawodawcę w zamkniętym katalogu okresów uważanych za pracę górniczą oraz okresów, które można zaliczyć do tego stażu, wyłącza możliwość jego rozszerzenia w procesie stosowania prawa.

Analiza przepisów prawa ubezpieczeń społecznych prowadzi do wniosku, że nie jest możliwym postawienie znaku równości pomiędzy pracą górniczą w rozumieniu art. 50c ustawy o emeryturach i rentach z FUS a pracą w szczególnych warunkach ujętą w wykazie A dziale I „W górnictwie” rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Każda praca górnicza jest pracą w szczególnych warunkach, ale obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości uznania innych niż wymienione w art. 50c okresów prac w szczególnych warunkach za okresy pracy górniczej lub równorzędnej z górniczą przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej.

ZUS podkreślił, że jedynie czasowo ustawodawca dopuszczał możliwość zaliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej poprzedzonej pracą górniczą i pod warunkiem podjęcia takiej pracy w ciągu 30 dni od dnia zakończenia tej służby do okresów pracy górniczej, o której mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przy ustalaniu prawa

do emerytury górniczej na podstawie przepisów tej ustawy, pracownikom zwolnionym z pracy w ramach restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego, którzy złożyli wnioski emerytalne do dnia 31 grudnia 2002 r. – na podstawie art.54 ust.1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych lub do dnia 31 marca 2004 r. – na podstawie art.50 ust.1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r.

o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006, pod dodatkowymi warunkami, że posiadali co najmniej 15 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy i spełniali warunki określone w art. 49 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W przypadku emerytur górniczych przyznawanych po osiągnięciu wieku emerytalnego okres czynnej służby wojskowej stanowił odrębną kategorię okresów zaliczalnych do pracy górniczej. Począwszy od 1 stycznia 2007 r. regulacje dotyczące emerytur górniczych uległy wielu modyfikacjom, nierzadko zaostrzającym warunki przyznawania prawa do tych świadczeń, np. w zakresie wydłużenia okresu pracy górniczej z 5 do 10 lat, ograniczenia okresów zatrudnienia kwalifikowanych jako praca górnicza lub równorzędna z pracą górniczą, niezaliczania urlopu górniczego lub świadczenia górniczego do okresu pracy górniczej, czy też zlikwidowania okresów zaliczalnych do pracy górniczej. Wspomniana zmiana legislacyjna, przy zachowaniu dotychczasowego rozumienia pojęć „okresy pracy górniczej” i „okresy pracy równorzędnej z pracą górniczą”, w sposób wyraźny wskazuje na zaostrzenie wymagań prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a, poprzez nieuwzględnianie w stażu emerytalnym dotychczasowych okresów uważanych za „okresy zaliczane do pracy górniczej”. Oznacza to, że ustawodawca świadomie wyłączył możliwość zaliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej do pracy górniczej warunkującej przyznanie emerytury górniczej.

ZUS zauważył, że wprawdzie art.120 ust.1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r.

o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej w obecnie obowiązującym brzmieniu stanowi, że pracownikowi, który w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z czynnej służby podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w dniu powołania do tej służby, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia u tego pracodawcy

w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy, to przepis ten nie stanowi podstawy żądania zaliczenia okresu tej służby przy ustalaniu uprawnień emerytalnych, ponieważ reguluje kwestię uprawnień pracowniczych wynikających ze stosunku pracy, unormowanych w Kodeksie pracy.

Regulacja ustawowych przesłanek nabycia prawa do emerytury górniczej ma charakter zupełny (zamknięty), co wyklucza uznanie okresu odbytej czynnej (zasadniczej) służby wojskowej za pracę górniczą w rozumieniu art. 50c ust. 1.

Skarżący wskazał, że pominięcie tego okresu powoduje, że na dzień 19 grudnia 2019 r. ubezpieczony nie legitymował się wymaganym okresem pracy górniczej, a zatem nie spełniał przesłanek warunkujących nabycie prawa do emerytury górniczej.

Ubezpieczony działający przez pełnomocnika będącego radcą prawnym wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na swoją rzecz od ZUS kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według zasad przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja nie jest zasadna.

Spór w rozstrzyganej sprawie dotyczył prawa do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, określonej w art. 50e ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 53 ze zm.).

Zgodnie z ust. 1 tego artykułu prawo do tego świadczenia przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat.

Istota sporu sprowadzała się do oceny, czy ubezpieczony T. D. posiada 25 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a w szczególności, czy do tego okresu podlega uwzględnieniu okres odbywanej przez niego od 27 października 1993 r. do 24 kwietnia 1995 r. służby wojskowej.

Sąd Okręgowy w Katowicach, przy bezspornych okolicznościach faktycznych sprawy, właściwie zastosował i zinterpretował odpowiednie przepisy ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 1541 ze zm.), prawidłowo odwołał się przy tym do orzecznictwa Sądu Najwyższego (przytaczając je) i wyciągnął słuszne wnioski końcowe dokonując trafnego rozstrzygnięcia.

Stanowisko Sądu I instancji w pełni podziela Sąd Apelacyjny.

Jak wynika z treści art. 120 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej – w brzmieniu obowiązującym w okresie pełnienia przez ubezpieczonego czynnej służby wojskowej – pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej podjął pracę w zakładzie pracy, w którym był zatrudniony w dniu powołania do tej służby, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w tym zakładzie w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy.

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się pogląd, zgodnie z którym okres służby wojskowej traktuje się tak samo jak wykonywanie w tym czasie pracy przez pracownika. Jeżeli pracownik wrócił do zakładu pracy, jego zatrudnienie przed służbą wojskową, okres służby wojskowej i okres pracy po służbie wojskowej traktuje się tak, jakby to był nieprzerwany okres zatrudnienia w tym samym zakładzie pracy.

Stanowisko takie zostało zapoczątkowane w kontekście prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach (zaliczenia okresu odbywania czynnej służby wojskowej do takiej pracy) w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego.

Na szczególną uwagę zasługuje pogląd wyrażony w uchwale składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 r., sygn. II UZP 6/13 (OSNP z 2014 r., Nr 3, poz. 42), która zmierzała do ujednoczenia orzecznictwa w kwestii doliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej.

Sąd Najwyższy stwierdził, że okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art.108 ust.1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 827 – w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 1974 r.) – na warunkach wynikających z tego przepisu – zalicza się do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art.32 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Najwyższy wskazał na utrwalony w judykaturze pogląd, że do oceny określonego stanu faktycznego, w tym zrealizowanego przed wejściem w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wywołującego określony skutek prawny, należy stosować przepisy obowiązujące w czasie realizacji tego stanu faktycznego. Stwierdził, że we wskazanym okresie szczególne uprawnienia żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową regulował art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. (w jego pierwotnym brzmieniu obowiązującym do 1 stycznia 1975 r.) i przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318). Przepisy te stanowiły, że pracownikowi, który we wskazanym w nich terminie (trzydziestu dni) po zakończeniu służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w chwili powołania do tej służby, okres służby podlegał wliczeniu do okresu zatrudnienia w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Ustanawiały więc swoistą fikcję prawną, z której wynika, że pracownik zatrudniony w szczególnych warunkach, który po zakończeniu czynnej służby wojskowej powraca do tego zatrudnienia w przepisany terminie, zachowuje status pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach w rozumieniu § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w okresie pełnienia tej służby.

We wskazanej uchwale Sąd Najwyższy przedstawił szerszy kontekst rozważanej kwestii. Podał, że szczegółowe zasady zaliczenia zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia zostały uregulowane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r., w którym w § 5 ust. 1 wskazano, że pracownikowi, który podjął zatrudnienie po odbyciu służby, zaliczało się okres odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w danym zakładzie lub gałęzi pracy oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Rozporządzenie to zostało uchylone z dniem 1 września 1979 r. przez rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 września 1979 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i osób spełniających zastępczo obowiązek służby wojskowej oraz członków ich rodzin (Dz. U. Nr 21, poz. 125).

Sąd Najwyższy zauważył nadto, że art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej został nieznacznie zmieniony z dniem 1 stycznia 1975 r. przez art. X pkt 2 lit. c ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks pracy (Dz. U. Nr 24, poz. 142 ze zm.). Zgodnie z jego nowym brzmieniem, czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wliczał się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Kolejna zmiana dotyczyła

numeracji poszczególnych jednostek redakcyjnych ustawy, a także brzmienia niektórych przepisów i nastąpiła w tekście jednolitym ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. (Dz. U. z 1979 r., Nr 18, poz. 111).

W myśl art. 120 ust. 1, pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Jednocześnie pracownikowi, który podjął pracę lub złożył wniosek o skierowanie do pracy po upływie trzydziestu dni od zwolnienia ze służby wojskowej, czas odbywania służby wliczał się do okresu zatrudnienia tylko w zakresie wymiaru urlopu wypoczynkowego i wysokości odprawy pośmiertnej oraz uprawnień emerytalno-rentowych (art. 120 ust. 3). Pomimo kolejnych, licznych zmian redakcyjnych tej ustawy, w dalszym ciągu obowiązywało zawarte w jej art. 120 ust. 1 i ust. 3 „wliczanie” okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych. Zostało ono usunięte dopiero z dniem 21 października 2005 r. Wówczas wszedł w życie art. 1 pkt 39 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o służbie zastępczej (Dz. U. Nr 180, poz. 1496), który nadał nową treść m.in. art. 120 ust. 3. Zgodnie z jego brzmieniem, które obowiązuje do chwili obecnej, pracownikowi, który podjął pracę po upływie trzydziestu dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej, czas odbywania tej służby wlicza się do okresu zatrudnienia wymaganego do nabycia lub zachowania uprawnień wynikających ze stosunku pracy, z wyjątkiem uprawnień przysługujących wyłącznie pracownikom u pracodawcy, u którego podjęli pracę.

Sąd Najwyższy wskazał także, iż pod rządem ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej i wydanego na jej podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy, żołnierzowi zatrudnionemu przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w warunkach szczególnych (I kategorii zatrudnienia), który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach, czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem przed powołaniem do służby wojskowej oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Oznacza to, że taki okres służby wojskowej jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach, ale także okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Przedstawione (utrwalone już) stanowisko stosuje się także wobec pracy górniczej.

W wyroku z dnia 30 stycznia 2018 r., sygn. I UK 513/16 (OSNP z 2018, Nr 9, poz. 127) Sąd Najwyższy stwierdził mianowicie, że czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej zalicza się – na warunkach wynikających z tego przepisu – do okresu pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, uprawniającego do obniżenia wieku emerytalnego na zasadach wynikających z art. 39 tej ustawy.

Przypomnieć jedynie należy, że zgodnie z tym przepisem ubezpieczonemu spełniającemu warunek określony w art. 27 pkt 2 i niespełniającemu warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art. 50a, który ma co najmniej 5 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 2 i 3, obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat.

Wskazać nadto należy na pogląd wyrażony w wyroku z dnia 3 sierpnia 2016 r., sygn.

I UK 283/15 (LEX nr 2148646), Sąd Najwyższy stwierdził, że czas odbywania zasadniczej służby wojskowej w okresie obowiązywania kolejno art. 108 ust. 1, art. 120 ust. 1, art. 125 ust. 1 i ponownie art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej zalicza się – przy spełnieniu określonych w tej ustawie warunków – do stażu pracy górniczej uprawniającej do emerytury górniczej z mocy art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Do takiego wniosku prowadzi wykładnia językowa wskazanych przepisów: art. 108 ust. 1 (art. 120 ust. 1, art. 125 ust. 1 i ponownie art. 120 ust. 1) ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej jako *lex specialis*. Wzmacnia ją dodatkowo wykładnia systemowa i funkcjonalna (art. 85 ust. 1 oraz art. 2 i art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, z których wynika zakaz ustanawiania takich regulacji ustawowych lub dokonywania takiej wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które dopuszczałyby jakiegokolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony Ojczyzny).

Przedstawione poglądy w pełni podziela Sąd Apelacyjny w składzie rozstrzygającym niniejszą sprawę.

Skoro poza sporem było, że T. D. przed powołaniem do służby wojskowej stale i w pełnym wymiarze wykonywał pracę górniczą pod ziemią, po jej odbyciu (od 27 października 1993 r. do 24 kwietnia 1995 r.) powrócił w ciągu 30 dni (9 maja 1995 r.) do świadczenia takiej samej pracy, przyjąć należało – w świetle przytoczonego orzecznictwa Sądu Najwyższego – że nieprzerwanie był zatrudniony w Kopalni (...) w B. wykonując pracę górniczą stale i w pełnym wymiarze czasu pod ziemią. Przysługuje mu zatem prawo górniczej emerytury określonej w art. 50e ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając powyższe względy na uwadze, skoro apelacja okazała się bezzasadna, Sąd II instancji na mocy art. 385 kpc oddalił ją.

/-/ SSA A.Grymel /-/ SSA W.Bzibziak /-/ SSA G.Pietrzyk-Cyrbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia